

Ved Chr. V's N. L.s bestemmelser i 3—14 §§ 30—32 er ogsaa kongsbønderne fritagne for forsikringspligt mod brand, storm, fjeldskred m. v., idet „jorddrotten“ tilsvarende forvoldt skade.

Et flertal indenfor den færøske landbokommission af 1908, foreslog indført forsikringspligt for kongsbønderne, lagtingskommissionen side 197, § 9. Et mindretal foreslog bøndernes nuværende forsikringsfrihed opretholdt, jfr. lagtingskommissionen, lovudkast no. 8. Ændringsforslag til udkast til lov angaaende kongsgodset paa Færøerne, § 9. Samme mindretals motivering til § 9 tiltræder dog eventuelt en betinget forsikringspligt for bønderne.

ad Kapitel IV.

Om erhvervelse af jord.

Kapitlets forskellige paragraffer omhandler bl. a. fremgangsmaaden for landbrugsudvalgenes erhvervelse af odelsjord, hvis ejere nægter afstaaelse.

Den landbrugsudvalgene herved givne bemyndigelse til ekspropriation af odelsjord er en foranstaltning i færøsk landbolovgivning, der ikke før har fundet sted.

I bemærkningerne til udkastet anfører kommissionen, at den har søgt sit forbillede til tvungen afstaaelse af jord i norsk og islandsk lovgivning.

Det vil senere blive paavist, at regeringskommissionen ikke har været tilstrækkelig opmærksom paa den væsensforskel, der er imellem arten af de færøske odelshauger paa den ene side og de norske og islandske gaarde paa den anden side.

Selv de største færøske odelsejendomme — et par enkelte udengaards odelsejendomme maaske undtagen — vilde næppe kunne rammes hverken efter islandsk lov eller af norsk lov til tvungen jordafstaaelse.

Regeringsudvalget af 15. juli 1930 foreslaar følgende:

I. Vedrørende forslag til ændringer i lov for Færøerne nr. 125 af 20. april 1926 om udskiftning.

ad § 4.

I henhold til lovens § 4 regnes kongsfæster stemmeberettiget lige med ejer. Udvalget foreslaar, at landbrugsraadet skal være stemmeberettiget for kongsgodset og præstegodset.

Denne annullering af kongsbøndernes stemmeret i udskiftningssager er modstridende agtingets forslag og lovgivningsmagtens sanktion i henhold til nu gældende bestemmelser.

ad § 27.

Udvalget foreslaar, at udtrykket „Statens fæstegods“ herefter skal forandres til „Jord i offentligt eje“.

Denne nybenævning anses ikke overensstemmende med almindelig landbrugsretslig opfattelse og vil blive nærmere behandlet i bemærkningerne.

ad § 80.

I stedet for at kongsbønderne efter udskiftningslovens bestemmelser regnes lige med ejere med hensyn til at kræve udskiftning, foreslaar udvalget, at forslag om udskiftning af „jord i offentligt eje“ herunder kongsjord kan kræves af landbrugsraadet (den institution, under hvis bestyrelse jorden henhører).

Herved vil, i henhold til udvalgets forslag vedrørende ændringer i lovens § 4 og 80, opsiderne være udelukkede fra al indflydelse paa udskiftningssagers indledning og behandling til foretagelse.